

TURISTIČKI POTENCIJAL KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE NA PRIMJERU AGROTURIZMA ZABOKY SELO

Vutmej, Valentina

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Križevci college of agriculture / Visoko gospodarsko učilište u Križevcima**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:185:564339>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Križevci University of Applied Sciences](#)

**REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA**

Valentina Vutmej, studentica

**TURISTIČKI POTENCIJALI KRAPINSKO-ZAGORSKE
ŽUPANIJE NA PRIMJERU AGROTURIZMA „ZABOKY
SELO“**

Završni rad

Križevci, 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Preddiplomski stručni studij Poljoprivreda

Valentina Vutmej, studentica

**TURISTIČKI POTENCIJALI KRAPINSKO-ZAGORSKE
ŽUPANIJE NA PRIMJERU AGROTURIZMA „ZABOKY
SELO“**

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. Dr.sc. Kristina Svržnjak, prof.v.š	-predsjednica povjerenstva
2. Dr. Sc. Sandra Kantar, v.pred.	-mentorica i članica povjerenstva
3. Mr.sc. Silvije Jerčinović, v.pred.	-član povjerenstva

Križevci, 2018

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. PREGLED LITERATURE.....	3
2.1. Razvoj ruralnog turizma Krapinsko-zagorske županije.....	7
2.2. Zagorje „Bajka na dlanu“.....	8
2.3. Porast turizma u Krapinsko-zagorskoj županiji.....	9
2.4. Ekonomska važnost agroturizma u Krapinsko-zagorskoj županiji.....	11
3. MATERIJALI I METODE.....	13
3.1. Tijek intervjuja i anketiranje posjetitelja.....	13
4. REZULTATI I RASPRAVA.....	15
4.1. Povijest grada Zaboka.....	15
4.2. Početak poslovanja agroturizma „Zaboky selo“.....	16
4.3. Ponuda agroturizma „Zaboky sela“.....	17
4.3.1. Smještaj.....	17
4.3.2. Restoran „Zaboky“.....	18
4.3.3. Manifestacije u Zagorju.....	20
4.4. Zadovoljstvo posjetitelja agroturizma „Zaboky sela“.....	22
4.4.1. Demografska pitanja.....	22
4.4.2. Zadovoljstvo boravka u „Zaboky selu“ i želje ispitanika.....	24
4.4.3. Želje ispitanika.....	25
5. ZAKLJUČAK.....	32
6. LITERATURA.....	33
7. PRILOZI.....	35

SAŽETAK

1. UVOD

U ovom se završnom radu proučava agroturizam „Zaboky selo“ koje se nalazi u Krapinsko-zagorskoj županiji. Također, proučava se i aktualno stanje razvijenosti ruralnog turizma na području Hrvatskog zagorja.

Za razvoj ruralnog turizma važan resurs je ruralni prostor koji u Hrvatskoj zauzima oko 92% njezine površine. S obzirom na razvoj ruralnog turizma u Hrvatskoj je moguće razlikovati sedam ruralnih cjelina:

1. Slavonija, Baranja i Srijem,
2. Hrvatsko zagorje, Prigorje, Međimurje i Podravina,
3. Posavina, Pokuplje, Moslavina,
4. Gorski Kotar i Žumberak,
5. Lika i Kordun,
6. Istra i Hrvatsko primorje i
7. Dalmacija.

U Hrvatsko zagorje pripada Krapinsko-zagorska županija koja svojim geografskim i prirodnim obilježjima ima veliki potencijal u razvoju ruralnog turizma. To dokazuju i brojni podaci o noćenjima turista te dnevnim obilascima prema kojima se može zaključiti da je Zagorje među vodećim destinacijama kontinentalnog turizma. „Zagorje - zelena vrata Hrvatske, regija je za odmor po mjeri čovjeka. Oaza je to sačuvane prirode, čistog zraka, zelenila i zdravlju bogatih ljekovitih termalnih voda. U pravom arhipelagu pitoresknih brežuljaka smjestio se čitav niz toplica, dvoraca i kurija, rimskih cesta, agroturizama, muzeja, crkvice, pješačkih, konjičkih i biciklističkih staza. Posebnu čaroliju čini zagorski labirint vinskih putova. Nezaboravan, jer vodi vrhovima brežuljaka, uz pogled od kojeg zastaje dah. Inspirativan, jer je satkan od osunčanih zelenih vinograda, drvenih kleti, žuljevitih ruku i osmjeha dobrodošlice. Ugodan, jer vjetar bregima nosi zvuke domaće popevke.“ (Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije)

No, gledajući s marketinškog aspekta, vrlo je bitno izdvojiti ono najprivlačnije i tipično, na tome inzistirati kako bi se postigao što veći stupanj prepoznatljivosti. Općenito, ruralni turizam je nešto novija turistička aktivnost, javlja se kao potreba očuvanja, obnove i davanja nove vrijednosti naslijeđenoj baštini, te promovira i upoznaje posjetioce s tradicijom kroz organizaciju atraktivne i originalne turističke ponude. Ujedno podsjeća

čovjeka modernog društva na tradicijske vrijednosti i vraća ga prirodi. Turizam Zagorja je takvu viziju ruralnog turizma iskoristio u potpunosti jer sadrži sve navedene ponude koje su uključene u ruralni turizam.

Predmet ovog završnog rada je turistički potencijal Krapinsko-zagorske županije s naglaskom na ruralni turizam županije. Trenutna slika ruralnog turizma Krapinsko-zagorske županije bit će upotpunjena detaljnim prikazom agroturizma „Zaboky selo“, te će se na taj način sagledati doprinos Agroturizma „Zaboky selo“ razvoju ruralnog turizma Krapinsko-zagorske županije. Agroturizam „Zaboky selo“ smješteno je u selu Pavlovec Zabočki, a sastoji se, kao selo u malome, od tri kuće, vinskog podruma i terase, vinograda te velikog prostora za razne aktivnosti.

Cilj rada je metodom intervjua koji je proveden s vlasnikom gospodinom Tkalčevićem, anketiranjem posjetioca „Zaboky sela“ te izravnim prikupljanjem podataka i fotodokumentacijom prikazati primjer konkretnog agroturizma u ukupnoj ponudi ruralnog turizma Krapinsko-zagorske županije.

Svrha rada je uvećati saznanja o agroturizmu „Zaboky selo“ koja će biti korisna za planiranje njegovog budućeg razvoja.

2. PREGLED LITERATURE

Za bolje razumijevanje teme najprije će se objasniti pojmovi koji će se koristiti u radu i povezani su s temom agroturizma, kao što su ruralni prostor, turizam, ruralni turizam, agroturizam i slično.

Ruralni prostor Krapinsko-zagorske županije predstavlja veliki potencijal za razvoj ruralnog turizma zbog svih svojih ljepota. *Ruralni prostor* je osnovni resurs za razvoj ruralnog turizma, koji se oslanja na potrebu gradskih stanovnika za mirom i prostorom za sportsku rekreaciju na otvorenom, što ne mora biti nužno vezano uz prirodu (Kušen, 2006.).

Turizam je društveno ekonomska pojava koja se zasniva na potrebama ljudi za privremenom promjenom mjesta boravka radi rekreacije, kao i na određenim uvjetima i čimbenicima o kojima ovisi mogućnost zadovoljavanja tih potreba (Dragičević, 1991). Turizam je važna gospodarska grana u Republici Hrvatskoj i čini 19,6% BDP-a, isto tako je važan i za Krapinsko-zagorsku županiju jer je svrstala razvoj turizam među svoje prioritetne aktivnosti. Osim izravnih potpora turističkim subjektima, jedan od glavnih ciljeva joj je promijeniti tradicionalni pristup promoviranja individualnih destinacija. Stvaranjem zajedničkih turističkih promotivnih materijala u kojima su zastupljeni svi relevantni dionici s područja Krapinsko-zagorske županije i ujednačenom vizualnom komunikacijom sve su bliže cilju, a to je predstavljanja Krapinsko-zagorske županije kao jedinstvene turističke destinacije.

Ruralni turizam je selektivni oblik turizma koji se odvija na ruralnom prostoru, odnosno izvan gradske sredine te je obilježen malim brojem stanovnika. Predstavlja alternativni pristup života i rada, te podržava odgovorno i održivo postupanje u destinacijama. U ruralnom turizmu prevladavaju dva osnovna sektora; poljoprivreda i turizam. Postoje mnoge dobrobiti razvoja ruralnog turizma, među kojima se mogu navesti: sprječavanje iseljavanja stanovništva, izvor prihoda, revitalizacija sela, razvoj nerazvijenih područja, valorizacija tradicije i povijesti područja (Regancin, 2017.). Ruralni turizam je najširi pojam koji obuhvaća sve turističke usluge (aktivnosti, vidove turizma) unutar ruralnih područja, uključujući npr. lovni, ribolovni, turizam u parkovima prirode, zimski, seoski, ekoturizam, zdravstveni, kulturni itd. (Baćac, 2011.).

Prema istom autoru, ruralni turizam nije isključivo dopunska djelatnost na vlastitom gospodarstvu kojom se stvara dodatni prihod, već može biti i profesionalna djelatnost npr. manji obiteljski hoteli, konjički centar, itd. Pri tome, sam pojam ruralnog područja nije strogo definiran, već se pod pojmom podrazumijevaju područja u kojima prevladavaju: prirodno okruženje, seoski okoliš, mala naselja i sela, zaseoci, izdvojena poljoprivredna gospodarstva, s poljoprivredom i šumarstvom kao glavnim gospodarskim granama. Nadalje, Baćac (2011.) navodi da je seoski turizam uži pojam od ruralnog turizma, a istovremeno širi pojam od turizma na farmi (turističkom seoskom obiteljskom gospodarstvu) i vezan je uz ambijent sela i njegovu užu okolicu te sve njegove aktivnosti (poljoprivreda, manifestacije, gastronomija, folklor, etnologija, ostala gospodarska aktivnost). Prema Vukonić i Čavlek (2001.) seoski turizam je oblik turizma u kojem se podrazumijeva povremeni boravak turista u seoskoj sredini koja posjetiteljima, koji osim čistog zraka i prirodnog ambijenta, pruža različite mogućnosti aktivnog sudjelovanja u životu i radu u seoskom gospodarstvu, ali i sudjelovanje u blagdanskim i prigodnim svečanostima, pokladnim običajima i drugim manifestacijama.

Zaključno, turizam na seljačkom domaćinstvu (seljačkom gospodarstvu), turističkom seoskom obiteljskom gospodarstvu (TSOG) ili agroturizmu isključivo se odnosi na oblik turističke usluge koji je dodatna djelatnost na gospodarstvu sa živom poljoprivrednom djelatnošću, u sklopu koje se nude proizvodi proizvedeni na takvom gospodarstvu. Dakle, TSOG ili agroturizam je pojavni oblik seoskog turizma, dok je seoski turizam pojavni oblik ruralnog turizma.

Agroturizam je osnovni segment ("core-product") razvoja ruralnog turizma, i daje mu "osnovnu boju", konotaciju, te predstavlja osnovni čimbenik razvoja ruralnog turizma. No u novije je vrijeme prisutan trend da se pojam agroturizam – u strateškom poimanju razvoja – zamijeni širim pojmom "ruralni turizam", čiji je on sastavni dio, te da se u tom kontekstu i razvoj agroturizma sagledava s aspekta razvoja ruralnog turizma (Krajnović i sur, 2011.).

Agroturizam je oblik turističkog seoskog obiteljskog gospodarstva kojemu je osnovna djelatnost poljoprivredna proizvodnja, dok turističke usluge smještaja i prehrane gostiju čine dodatnu aktivnost (Svržnjak i sur., 2014.). Socioekonomsku sliku Hrvatske posljednjih dvadeset godina tranzicije i procesa euroatlantskih integracija obilježava deindustrijalizacija te, rastući udio turizma u BDP-u. Tako turizam danas oblikuje glavninu međunarodnog gospodarskog identiteta zemlje i osigurava ravnotežu platne bilance države. U Republici Hrvatskoj 1998. godine registrirana su prva turistička seljačka

obiteljska gospodarstva, njih 32. Relativno točni podaci na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini postoje samo za agroturizam koji se odnosi na broj seljačkih domaćinstava ili obiteljskih gospodarstava, gdje domaćini nude usluge u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti. U razdoblju od 2000. do 2005. registrirane jedinice seljačkog turizma su se više nego udvostručile tako da je 2000. godine registrirano 151 agroturističko gospodarstvo, a 2007. godine 352 gospodarstva. Ipak u 2013. godini svega 447 je registriranih seljačkih domaćinstva koja su vrlo neravnomjerno raspoređena po županijama.

U Hrvatskoj djeluje veći broj institucija koje se jednim dijelom bave i agroturizmom: Upravni odjeli za turizam i gospodarstvo pri županijama, Hrvatska turistička zajednica, Turističke zajednice županija, Turističke zajednice mjesta, Hrvatska obrtnička komora, različite udruge: Udruga hrvatskih putničkih agencija, Hrvatska udruga hotelijera i restoratera, Kamping udruženje Hrvatske i dr. Jedina specijalizirana organizacija koja se bavi agroturizmom je Zajednica ruralnog turizma Hrvatske gospodarske komore, osnovana u svibnju 2008. godine, dok je Zajednica turističkih seljačkih obiteljskih gospodarstva HGK osnovana još 1995. godine. Članovi Zajednice ruralnog turizma su vlasnici turističkih seljačkih obiteljskih gospodarstava - objekata u seljačkom domaćinstvu: vinotočje/ kušaonica, izletišta, soba, apartman, ruralna kuća za odmor i kamp, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i sve fizičke i pravne osobe koje na ruralnom prostoru Hrvatske obavljaju poljoprivrednu i/ili ugostiteljsko-turističku djelatnost.

Ruralni i agroturizam u Hrvatskoj nedovoljno su razvijeni, što je posljedica dugogodišnjeg zapostavljanja ruralnih područja i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i orijentacije prema masovnom turizmu na jadranskoj obali. Mogućnosti za daljnji razvoj agroturizma osiguravaju povoljan geografski položaj Hrvatske, dobra prometna povezanost, očuvana prirodna i kulturna baština, prirodne ljepote te dostupnost sredstava iz EU fondova za investicije u agroturizmu. Poljoprivredna proizvodnja nije samo proizvodnja hrane, već poljoprivreda ima multifunkcionalnu ulogu. Eko-socijalni model razvoja poljoprivrede (razvijen u Austriji) je stvorio platformu za razvoj politike koja će unaprijediti i podržati razvoj agroturizma kao dopunske djelatnosti. Za razvoj dopunskih aktivnosti EU je razvila potpore koje potiču zarađivanje na nepoljoprivrednim aktivnostima. Iskustva u agroturizmu naprednijih država kao što su Austrija, Italija i Grčka mogu pomoći Hrvatskoj u osmišljavanju budućeg razvitka kako ruralnog tako i samog agroturizma. (Grgić i sur. 2015.)

Na seoskim gospodarstvima ostvaruje se više oblika odmora, riječ je o (registriranom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, poljoprivrednom obrtu, poljoprivrednom trgovačkom društvu d.o.o. ili d.d.) s korištenjem usluga smještaja, prehrane, pića, zabave, rekreacije, i drugih, u obiteljskim zgradama ili drugim objektima smještaja (kamp, pansion, hotel) u okviru seljačkog gospodarstva. Takav oblik turizma u Hrvatskoj se naziva seoski turizam ili agroturizam. Kada je riječ o terminu seoski ili "seljački turizam" treba istaknuti da je „seljački turizam“ pravi izraz jer dolazi od riječi seljak, koji je zajedno s svojim gospodarstvom nositelj ovog oblika turizma. Osnovna djelatnost na seljačkom gospodarstvu je poljoprivreda, a usluge turistima su dodatna vrijednost. Da bi seljačko gospodarstvo moglo pružiti dodatne usluge turistima, mora biti odgovarajuće opremljeno i organizirano, s primjereno educiranim osobljem za pružanje tih usluga, te se naziva turističko seljačko gospodarstvo. Kvaliteta ponude takvog gospodarstva ovisi o brojnim činiteljima koji se tiču njegove okolišne, klimatske, rekreacijske i vizualne privlačnosti, zatim prometne povezanosti, komunalne i servisne opremljenosti cjelokupne ljepote kraja u kojem se nalazi seljačko gospodarstvo. Također, seljačko gospodarstvo treba se baviti poljoprivrednom proizvodnjom, posebno povrtlarstvom, voćarstvom, ratarstvom, vinogradarstvom, pčelarstvom, ribnjačarstvom i ostalim. Na kvalitetu seljačkog turističkog gospodarstva utječu i drugi činitelji, posebno ako ono posjeduje uređeno dvorište, raspolaže s većim brojem životinja, stambenom i gospodarskom zgradom s posebnim dijelom za boravak i spavanje turista, suvremeno i komforno opremljenim. Na takvim seljačkim gospodarstvima nude se usluge smještaja, prehrane i prodaje poljoprivrednih proizvoda i preradevina. Odmor na seljačkom gospodarstvu danas je u trendu posebno stanovnika velikih urbanih središta koji su željni prirodnog ugođaja, zdravog i šarolikog svijeta prirode. Sačuvana okolina, čisti zrak, pješačenje i druge aktivnosti u mirnoj i ugodnoj sredini, vrlo su traženi oblik odmora, kao nadoknada za svakodnevni stres toliko prisutan kod stanovnika velikih gradova (Demonja i Ružić, 2010.). S obzirom na usluge i objekte razlikuje se nekoliko varijanti oblika agroturizma.

Prema uslugama, razlikuju se agroturizmi u kojima se pružaju:

- samo usluge prehrane,
- samo usluge smještaja,
- usluge i smještaja i prehrane.

S obzirom na objekte, razlikuju se oblici agroturizma za odmor:

- u ruralnoj kući tradicionalne arhitekture,
- u obiteljskom ruralnom hotelu,
- u ruralnim sobama i apartmanima tradicionalne arhitekture,
- na poljoprivrednom gospodarstvu s eko ponudom.

Na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima turistima se mogu pružiti kompletne usluge smještaja, prehrane i cijelog programa boravka s izletima, obilaskom gospodarstva, uključivanjem u poljske radove, sportsko-rekreacijske i druge sadržaje koji se organiziraju u mjestu ili bližoj okolini. Dakle, riječ je o kompletnom paketu usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, vrlo privlačnom i ekonomski isplativom poslovnom aranžmanu (Demonja i Ružić, 2010.).

2.1.Razvoj ruralnog turizma Krapinsko-zagorske županije

Prema Demonji (2014) u ruralnoj Hrvatskoj koja čini 91,6% ukupne površine, 44,4% stanovništva je direktno ili indirektno vezano za poljoprivredu. Imajući na umu prirodnu i kulturnu raznolikost hrvatskih regija, bogatu ponudu turističkih atrakcija, dobro sačuvanu prirodu i 352 registrirana seoska domaćinstva, Hrvatska ima sve preduvjete za razvoj seoskog turizma i sve oblike turizma vezanog za ruralna područja. To je važno jer je na tržištu izrazito prisutna potražnja za ruralnim turizmom u svim njegovim brojnim oblicima. Seoska su područja, međutim, još uvijek nedovoljno iskorištena u turističkom smislu. Ruralni turizam u Hrvatskoj može postati jedna od glavnih determinanti razvoja u dosada marginaliziranim područjima. Razvoj turističke ponude,privlačan ulagačima i koji koristi jedinstveni lokalni potencijal, ima značajan utjecaj narast bruto domaćeg proizvoda i zaposlenost.

Na prostoru Krapinsko-zagorske županije razvila se raznolika turistička ponuda. Turistička zajednica županije ponudu je podijelila na nekoliko kategorija: agroturizam, hodočasnički turizam i gastro turizam, kojima se naglašava selektivna ponuda, a cijela priča zaokružena je zanimljivim nazivom „Zagorje – bajka na dlanu“. Naglasak se stavlja na očuvanu prirodu (poveznica s nazivom), dok najpoznatiji termalni izvori dolaze u drugi plan. Također, veći naglasak stavlja se na vjerski i kongresni turizam, zatim kulturni turizam, a kao ključne turističke ponude spominju se: netaknuta priroda, bogata kulturno-povijesna baština te gastronomski specijaliteti. Općenito, Krapinsko-zagorska županija je urbanizirana u centralnom dijelu županije, točnije, prati se smjer pružanja glavne osovine

razvoja Veliko Trgovišće – Zabok – Sveti Križ Začretje – Krapina uz primjetnu veću gustoću stanovništva na prostoru gradova Oroslavja, Zaboka i Krapine te općine Sv. Križ Začretje i Bedekovčina. S obzirom na takav trend može se zaključiti da se na području Krapinsko-zagorske županije razvoj manjih naselja odvija uz glavne prometne pravce dok je nešto slabiji razvoj u pograničnom i rubnom području koje karakterizira depopulacija i nedostatna infrastruktura. Uzmu li se u obzir navedeni negativni čimbenici, ruralni prostor danas karakterizira niži stupanj obrazovanja stanovništva, loša temeljna infrastrukturna opremljenost i usitnjene poljoprivredne površine. Prema Strategiji ruralnog razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. godine (Strategija Krapinsko-zagorske županije) među osnovnim slabostima ruralnog područja Županije navedeni su: nizak stupanj inicijative na lokalnoj razini, manjak znanja i vještina u programima ruralnog razvitka, slaba cestovna povezanost unutar Županije, zapuštene i uglavnom usitnjene poljoprivredne i šumske površine, slabo razvijena fizička i društvena infrastruktura te nekonkurentna poljoprivreda.

Mjere, odnosno strateški ciljevi kojima bi se revitalizirala ruralna područja i samim time privuklo odnosno zadržalo postojeće stanovništvo su sljedeći: izgradnja institucionalnog okruženja, povećanje konkurentnosti gospodarskih sektora u ruralnim područjima Županije, poboljšanje životnih uvjeta u ruralnim područjima, očuvanje i zaštita okoliša, krajolika i prirodnih vrijednosti te kulturnog naslijeđa. Na području Krapinsko-zagorske županije djeluju tri lokalne akcijske grupe: LAG Prizag, LAG Zeleni – Bregi te LAG Sutla. (Izvješće o stanju u prostoru Krapinsko-zagorske županije).

Prema tome, usprkos relativno nepovoljnim karakteristikama ruralnog područja Krapinsko-zagorske županije, ruralni turizam se uspješno razvija.

2.2. Zagorje „Bajka na dlanu“

Zeleni bregi, utvrde, dvorci i kurije, šumske šetnice i planinarske staze, muzeji, burna povijest – sve je to Zagorje. U turističkom smislu, Zagorje je nezaobilazna točka posjetitelja koje zanima povijest, kultura, wellness i spa, odmor i rekreacija. Svatko tko želi doći u Zagorje, može odsjesti u nekom od jedanaest hotela, sedam hostela, dva kampa, petnaest agroturizama ili dvjestotinjak objekata u privatnom smještaju i to će mu biti baza za obilazak svih atrakcija i znamenitosti koje Zagorje nudi.

Muzeji Hrvatskog zagorja odnosno muzeji u njihovom sastavu, najčešća su odredišna točka posjetitelja. Muzej krapinskih neandertalaca, Dvor Veliki Tabor, Muzej Staro selo u Kumrovcu, Dvorac Oršić, galerija Antuna Augustinčića i Studio Antuna

Augustinčića, Muzej oldtimera Presečki te još mnogobrojni muzeji, oduševit će posjetitelje željne upoznavanja povijesti i kulture. Za one željne spoznavanja kako funkcioniraju zakoni fizike, matematike, psihologije i astrologije, Park znanosti je idealno mjesto. Park s 25 eksponata koji će dočarati kako prošetati Sunčevim sustavom u samo sat vremena, kako je moguće razgovarati šaptom na 30 metaka, kako odsvirati himnu Europe - u hodu, te drugi eksponati koje je potrebno pokretati, svirati, mjeriti, oslušivati, nalaze se u Oroslavju. Jedini spomenik himni na svijetu, nalazi se u Zelenjaku, gdje se na glazbenoj ogradi u šumarku može i odsvirati Lijepa naša ili odmoriti u hladu obližnje hrastove, grabove i bukove šume. A one koje fascinira astrologija i meteoriti, zasigurno će cijeliti Hrašćinu, mjesto pada meteorita koji je svojevremeno, prilikom pada, osvijetlio cijelu srednju Europu. Za sve one kojima je oduvijek neostvorena želja biti pilot, mogu se okušati kao piloti helikoptera u simulatoru leta u Heli centru Toplice u Krapinskim Toplicama.

Zagorje se diči i osobito vrijednim gotičkim i baroknim crkvama te mnogim proštenjarskim svetištima. Marija Bistrica i Svetište Majke Božje Bistričke, kao najpoznatije hrvatsko marijansko svetište, Lobar i Svetište Majke Božje Gorske kao mjesto čudesne prirode i pradavnih legendi predstavlja kolijevku kršćanstva sjeverne Hrvatske, Belec i predivni barokni biser Svetište Majke Božje Snježne, Trški Vrh i Svetište Majke Božje Jeruzalemske s kipom Majke Božje koji je donesen iz Svete zemlje, Vinagora i Svetište Majke Božje od Pohoda, jedan od najljepših graditeljskih pothvata baroka, te mnogobrojne crkvice i kapelice raštrkane po zagorskim bregima, mjesta su istinske duhovne obnove i mira. Tu su i vrhunska zagorska vina, koja svojom kvalitetom i vrhunskim okusom osvajaju i zlatne medalje na svjetski priznatim natjecanjima. Rajnski rizling, graševina, chardonnay, traminac, sauvignon, pinot bijeli, pinot sivi, silvanac zeleni, muškati žuti, pinot crni, cabernet sauvignon, fankovka, portugizac ili zweiglet - samo odaberite, ne možete pogriješiti. (Turistička zajednica Krapinsko zagorske županije)

2.3. Porast turizma u Krapinsko-zagorskoj županiji

Krapinsko-zagorska županija već niz godina bilježi rast broja dolazaka i noćenja turista, a u 2016. godini je tako zabilježen dolazak 122.664 turista koji su ostvarili 281.770 noćenja što predstavlja rast u dolascima od 31% te u noćenjima od 39% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Statistički podaci nam govore da je povećan broj dolazaka i noćenja kako domaćih, tako i stranih turista. Kod domaćih je zabilježeno 19% više dolazaka (65.151) i 33% više noćenja (160.676), a kod stranih 48% više dolazaka (57.513)

i 49% noćenja (121.094). (HrTurizam, 2017.) Izuzetno bitno je napomenuti da su navedene brojke ostvarene u godini kad nije bilo izgradnje novih smještajnih kapaciteta. Već godinama, naši najvjerniji gosti dolaze nam iz Slovenije s porastom od 56% u broju dolazaka i porast od 58% u broju noćenja, a iza njih slijede gosti iz Njemačke, BiH, Italije, Poljske, Austrije, Izraela i Koreje.“ istaknuo je župan Krapinsko-zagorske županije Željko Kolar na konferenciji za medije na predstavljanju turističkih rezultata Krapinsko – zagorske županije u 2016. godini. (HrTurizam, 2017.)

U zagorska je kupališta došlo 608.731 kupača, što je za 14,21% više nego prošle godine, Muzeje Hrvatskog zagorja je posjetilo 177.797 gostiju što je za 6,63% više nego prošle godine dok je Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke posjetilo 1.022.300 hodočasnika, odnosno 26% više nego prošle godine. (<http://hrturizam.hr/zagorje-medu-vodecim-destinacijama-kontinentalnog-turizma>) Tako se Krapinsko-zagorska županija po broju dolazaka turista nalazi na visokom drugom mjestu, među 12. županija kontinentalne Hrvatske (izuzevši Grad Zagreb), odmah iza Karlovačke županije. Svi spomenuti rezultati, rezultat su cjelogodišnjih aktivnosti TZ županije, učestvovanjem na sajmovima i prezentacijama, kako na emitivnim tako i na receptivnim tržištima ističu iz Turističke zajednice Krapinsko-zagorske te dodaju kako je destinacija u prošloj godini predstavljena na šest emitivnih sajmova i prezentacija, te je sudjelovala u potpori, suorganizaciji i promidžbi na više od 20 domaćih manifestacija i prezentacija, što je svakako privuklo domaće goste i rezultiralo spomenutim rezultatima. *„Oglašavanje u promotivnim kampanjama javnog i privatnog sektora u vidu online kampanja na emitivnim tržištima Austrije, Italije i Njemačke i ostalim medijskim oglašivačima pozicioniralo nas je kao jednu nezaobilaznu i prepoznatljivu kontinentalnu destinaciju. Uvijek, naglasak stavljamo na one turističke proizvode koji čine dodatni motiv za dolazak u destinaciju stvarajući novi doživljaj,*“istaknula je voditeljica ureda TZ KZZ, Ksenija Tomić (<http://www.zagorje.com/clanak/vijesti/predstavljeni-turisticki-rezultati-krapinsko-zagorske-zupanije-za-2016-godinu-prosla-godin>).Prema nedavno predstavljenom Master planu turizma KZZ, cilj do 2025. godine godišnje ostvariti milijun noćenja godišnje, što prema njegovom mišljenju, za Zagorje, bajku na dlanu ne bi trebala biti nedohvatljiva brojka. *„Ova godina trebala bi biti još bolja, pogotovo ako uzmemo u obzir da će početi realizacija već ranije najavljenih investicija u turizmu; riječ je o gradnji triju hotela, a u tijeku su i razgovori sa stranim investitorom za izgradnju jednog velikog auto kampa. Očito je da je Zagorje prepoznato kao destinacija, što potvrđuje sve spomenuto, ali i činjenica da smo prema turističkim rezultatima 12 kontinentalnih županija, već standardno*

na drugom mjestu, odmah iza Karlovačke županije, na čijem se području nalazi svjetski poznati NP Plitvička jezera“, zaključio je župan Kolar. (<http://hrturizam.hr/zagorje-medu-vodecim-destinacijama-kontinentalnog-turizma/>)

2.4. Ekonomska važnost ruralnog turizma u Krapinsko-zagorskoj županiji

Razvoj ruralnog turizma u Zagorju temelji se na činjenici što je to kraj tradicionalne i žive ruralne baštine, a ponajprije prepoznatljiv po bogatim kulturnim vrijednostima, mnogobrojnim toplicama i ljekovitim termalnim izvorima. U Krapinsko-zagorskoj županiji nalazi se 10 agroturizama koji bilježe znatnu posjećenost, te se nalaze u okolnim mjestima, ponajviše u Zlataru, Zaboku, Svetom Križu Začretju koji broje nekolicinu seoskih turizama. U Krapinsko – zagorskoj županiji postoji 10 registriranih seoskih domaćinstava, a to su: Turističko selo “Vuglec breg“, Seoski turizam “Stara vodenica“, Agroturizam „Zaboky selo“ i „Kos“, Seoski turizam „Masnec“, Seosko gospodarstvo “Humska klet“, i „Lojzekova hiža“, Tradicijski turizam “Majsecov mlin“ , Seoski turizam “Trsek“ i „Šumak“. Baziraju se na ponudi noćenja u kućicama starinskog ugođaja, gastronomsku ponudu jela u vlastitim restoranima u sklopu noćenja ili u kućama u kojima iznajmljuju spavaće sobe, degustaciju vina vlastitih vinograda i proizvodnje, te razne različite aktivnosti ovisno o kapacitetu prostora te ponudi koju pružaju (jahanje konja, vožnja biciklima, ribolov, plovljenje čamcima, razne igre). Ruralni turizam Krapinsko-zagorske županije postaje ekonomski vrlo važan.

Prema Vranić(2015.) pod ekonomsku vrijednost ruralnog turizma spada:

- Povećanje primarne poljoprivredne proizvodnje
- Razvoj preradbene poljoprivredne proizvodnje
- Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti
- Očuvanje naselja i objekata od propadanja
- Očuvanje okoline od svih vrsta onečišćenja
- Zapošljavanje novih djelatnika i zadržavanje mladih na selu
- Osiguravanje mogućnosti ostvarivanja dodatnih prihoda
- Oživljavanje poljoprivrede i njezino povezivanje s turizmom
- Poticanje razvoja domaće kvalitetne organski-biološki proizvedene hrane i tradicionalne hrane
- Razvoj gospodarstva ruralnog područja
- Razvoj dopunskih djelatnosti na seljačkim obiteljskim gospodarstvima

- Korištenje viška prostora u postojećim zgradama na seljačkim gospodarstvima
- Očuvanje povijesnih, graditeljskih i kulturnih vrijednosti sela
- Razvoj poduzetničkog duha.

Kroz povećanje proizvodnje i prihoda u ruralnoj sredini sagledivi su ekonomski učinci od ruralnog turizma. Usko povezano s tim je zapošljavanje novih zaposlenika i investiranje. Može se reći da je ruralni turizam jedan od glavnih pokretača razvijanja poljoprivrede zbog omogućavanja širenja tržišta. Osigurava se ostvarivanje dodatnih prihoda, kao i financijskih i ekonomskih učinaka (Vranić, 2015.).

Četiri su ključna faktora uspjeha ruralnog turizma (Krajnović i sur., 2011.):

- multidisciplinarni pristup – uključivanje ekonomske, ekološke i socio-kulturalne analize,
- nužna stalna konzultacija sa svim zainteresiranimima (radionice) – poduzetnici, javna uprava, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice, sustav zaštite prirode, sustav kulturnih djelatnosti i drugo
- otvorenost strategije za javnost – organiziranje javnih rasprava, korištenje medija i dvosmjernu komunikaciju nositelja strateškog razvoja i lokalne zajednice,
- donošenje strategije ne završava njenom izradom.

Radi se o dugoročnom projektu, koji treba biti fleksibilan i spreman na adaptacije s obzirom na stalne promjene u okruženju. Taj se proces odvija u stalnom dijalogu i mrežnom partnerstvu između poduzetnika, javnog sektora i interesa sektora zaštite prirode i kulturne baštine. (Krajnović i sur., 2011.)

3. MATERIJALI I METODE

Ovaj rad se temelji na primarnim i sekundarnim podacima, te praktičnim iskustvom autorice prilikom obavljanja stručne prakse u trajanju od 210 sati.

Od sekundarnih izvora i podataka korištene su knjige iz područja ruralnog turizma, stručno-znanstveni članci, web izvori, strateški dokumenti, promocijski materijali turističke zajednice Krapinsko-zagorske županije i slično.

Primarni podaci na kojima se temelji rad dobiveni su metodom ankete i intervjuja.

Istraživanje je provedeno na agroturizmu „Zaboky selo“ među posjetiteljima objekta i to u različitim prigodama. Također, korišteni su i primarni podaci dobiveni intervjuom s vlasnikom gospodinom Tkalčevićem.

3.1. Tijek intervjuja i anketiranja

Dana 20.05.2018. prvi puta autorica je stupila u kontakt s vlasnikom agroturizma putem e-maila, kako bi se dobila dozvola da u agroturizmu „Zaboky selo“ obavlja tromjesečna praksa i izvrši istraživanje za završni rad.

Prilikom obavljanja prakse autorica je obavljala poslove neformalnog turističkog vodiča, ali i poslove pospremanja, čišćenja i održavanja kuća. Prilikom dolaska posjetitelja morala im je biti „na dohvat ruke“, odnosno biti spremna na raznovrsne upite i razgled određenih manifestacija koje se odvijaju u vrijeme njihovog boravka. Tom prilikom, autorica rada ih je zamolila da ispune anketni upitnik i na taj način dobije podatke o njihovom zadovoljstvu boravkom u „Zaboky selu“. Anketni upitnik, odnosno anketa je „metoda za dobivanje informacija o mišljenju i stavovima ljudi, koja se najčešće koristi u javnom životu, ali koja u osnovi ima naučnu intenciju da se dobiju saznanja o stavovima šire populacije“ (Filipović, M., 2004.) Anketni upitnik osmislila je autorica rada i obuhvaća ukupno 18 pitanja vezanih uz zadovoljstvo posjetitelja u „Zaboky selu“. Anketa je provedena u pisanom obliku te sadržava otvorena i zatvorena pitanja (prilog 1.1), a rezultati ankete su prikazani grafikonomima. Kroz anketni upitnik dobivene su informacije od strane posjetitelja o njihovom mišljenju o agroturizmu, zadovoljstvu objektom, prijedlozima za poboljšanje rada agroturizma, kritikama i pohvalama.

Osim anketnog upitnika korištena je i metoda intervjuja. Intervju je, prema Pisker (2018.) usmena anketa, koji se vodi s određenim ciljem, zna se tko je voditelj razgovora, a

tko ispitanik, psihološka atmosfera ga razlikuje od običnog razgovora (napetost, rezerviranost, trema, sumnjičavost...) Može biti: slobodan (sličan običnom razgovoru, a služi u fazi pred ispitivanja) i standardizirani (razgovor vođen prema unaprijed pripremljenim pitanjima. Svrha mu je provjeravanje unaprijed postavljenih hipoteza te se još zove dubinski ili usmjereni intervju). Intervju se sastojao od dvanaest pitanja koje je osmislila autorica rada i na taj način predstavlja primjer standardiziranog intervjua. (Prilog 1.2.). Planirano vrijeme trajanja intervjua je bilo 30 minuta, ali vlasnik je ispričao cijelu povijest njihovog agroturizma, povijest „Zaboky sela“, očevo vođenje turizma i ugostiteljstva, razvoj agroturizma i seoskih turizama u Zagorju, no intervju je trajao dva i pol sata. Vlasnik agroturizma je autorici prilikom obavljanja prakse dozvolio razgledavanje imanja i fotografiranje što je dočaralo ukupan dojam o radu agroturizma.

4. REZULTATI I RASPRAVA

4.1. Povijest grada Zaboka

Grad Zabok (slika 1) smješten je na jugozapadnu rubu Krapinsko-zagorske županije i od Zagreba je udaljen 30-ak kilometara. Na površini od 34,41 km² razmješteno je 17 naselja u kojima u 2.931 kućanstvu živi 9.365 stanovnik. Grad Zabok, naizgled tipičan zagorski gradić formiran oko gradskog trga kao žile kucavice mjesta sa svim kulturnim i administrativnim institucijama koje su mu potrebne da bi funkcionirao kao grad, zapravo je grad zanimljive i nedovoljno istražene povijesti.

Upravo su daleki počeci grada Zaboka koji sežu u srednji vijek, dok je on još bio posjed koji je darovanjem došao u ruke plemstva Zaboky – plemićke obitelji koje je obilježila cjelokupnu povijest Zaboka (danas i restoran u centru Zaboka nosi njihovo ime) – zanimljiva i nedovoljno istražena tema. Zbog plemstva Zaboky i podudarnosti s imenom grada, uvriježena je činjenica da je mjesto po njima dobilo ime. Analiza dokumenata za razdoblje XIV. i XV. stoljeća potvrđuje da je obitelj preuzela naziv posjeda, a ne dala ime posjedu, kasnije naselju i gradu, kao što se do sada mislilo. Dokumenti ukazuju i na mnoge druge vrijedne podatke koji pružaju nove smjernice u nedovoljno istraženoj povijesti Zaboka u srednjem i ranom novom vijeku.

U Zaboku sjedište danas ima oko 217 poduzeća i 256 obrtnika. Zabok već godinama izgrađuje svoju poslovnu zonu za prihvat nove industrije, pod nazivom “Gospodarska zona grada Zaboka”, površine 170 ha, u kojoj se sada nalazi 32 poslovna subjekta, a i dalje je prisutno veliko zanimanje stranih i domaćih investitora za izgradnju kapaciteta u postojećoj zoni pa i zoni njezina proširenja. Gledajući na kulturno-povijesno naslijeđe, grad Zabok ima nekoliko zaštićenih spomenika kulture u statusu preventivne zaštite, od kojih su najpoznatiji dvorac Bračak s park-šumom, dvorac Gređice, kapela Sv. Antuna i portal crkve Sv. Jelene Križarice. U gradu Zaboku nastoji se očuvati kulturno-povijesna tradicija pa se u tome smislu uređuje etno lokalitet Zagorska hiža u Dubravi Zabočkoj. Što se tiče agroturizma u Zaboku, ondje postoji jedan seoski turizam „Zaboky selo“, te nekolicina drugih gospodarstava malo udaljena od samog Zaboka. (<https://www.zabok.hr/stranica/karakteristike>)

Slika 1. Grad Zabok

Izvor: https://www.google.hr/search?biw=1093&bih=501&tbm=isch&sa=1&ei=BpzqW5DjJMG4swGq95jI_Cw&q=+zabok&oq=+zabok&gs_l=img.3..35i39k1j0i67k1l2j0i67k1j0l4.19736.19736.0.19936.1.1.0.0.0.186.186.0j1.1.0....0...1c.1.64.img..0.1.184....0.VrGOlnhMnNo#imgrc=QF3yrm_LpON42M:

4.2. Početak poslovanja agroturizma „Zaboky selo“

U srcu Hrvatskog Zagorja smjestilo se romantično selo „Zaboky“ skriveno među prekrasnim zelenim brežuljcima udaljen 2,8 km od Zaboka. Vlasnici agroturizma su članovi obitelji Tkalčević u nekoliko generacija. Kroz intervju gospodin Tkalčević je rekao da se, *„već dugi niz godina bavi ugostiteljstvom, odnosno otac vlasnika teje ovim poslom agroturizma želio proširiti ponudu i poslovanje u cijelosti“*.

Vlasnik nije točno znao reći koje godine su krenuli u posao i pothvat bavljenja agroturizmom jer svake godine su se pripremali te uređivali, imali su jednu postojeću kuću na brijegu (Larina hiža) iz 1925, a zatim godinama sagradili još dvije na uzor te kuće. No, kako je bilo puno posla, a održavanje je bilo skupo, obitelj je odlučila pokrenuti agroturizam. Naime, na brijegu u Pavlovcu Zabočkom nije bilo ničeg, trebalo je tamo dovesti struju, vodu pa čak i izgraditi cestu, a sve to košta. Zanimanje za ovo mjesto postalo je prilično veliko pa je nakon Larine hiže iz 1925. godine tu doseljena još jedna originalna kuća iz 1928. godine pokojnog pradjeda Alojza nazvana Lojzekova hiža, dok je treća, nazvana po pokojnoj baki Mariji - Marijina hiža.

Također kaže kako je *„Ideja o početku bavljenja agroturizma došla je nenadano odnosno uz ponudu koju vlasnik daje u restoranu, željeli smo proširiti i na obiteljski smještaj. Stoga je ideja krenula sama od sebe, željeli smo napraviti nešto posebije i*

ugodnije, na samom brijegu. Htjeli smo prikazati kako se je nekada živjelo u gradu Zaboku, te sve običaje koji su se ondje primjenjivali. “ Površina gospodarstva na kojem se nalazi agroturizam je nešto više od 4 hektara, koju uređuje sam vlasnik kao jedini zaposleni gdje mu pomaže supruga,sestra,otac i djed.

4.3.Ponuda agroturizma „Zaboky selo“

4.3.1. Smještaj

Drvene autohtone kućice specifične su za ovo područje, a svaka je uređena u tradicionalnom, rustikalnom stilu do najsitnijih detalja. Zagorske hiže autohtone su kuće za ovo područje, a ruralni stil i tradicionalno uređenje doveden je do savršenstva. Iako se ovdje radi o seoskom turizmu u mirnom okruženju, „Zaboky selo“ (slika 2) sa smještajem i restoranskom ponudom, na vrhuncu je modernog turizma. Od 2013. godine, obitelj Tkalčević u „Zaboky selu“ nudi smještajne kapaciteta, točnije 3 kuće (hiže) koje su uređene po starinskom običaju, kako iznutra tako i izvana. Kuće su imena dobile po baki,djedu i nećakinji vlasnika gospodina Tkalčevića. U „Zaboky selu“ nudi se smještaj u 3 kuće, koje imaju kapacitet apartmana za 2 osobe i dvije dvokrevetne sobe, a to su Larina hiža, Lojzekova hiža i Marijina hiža. U tradicijskom pravom zagorskom okruženju tako je trenutno 10 apartmana, prostor za druženje s kuhinjom, vinoteka i kušaonica vina. Svi detalji unutrašnjosti kuća originalni su zagorski, no gosti koji dolaze imaju sav komfor jer, iako to nije vidljivo, imaju centralno grijanje, klima uređaje, sanitarne čvorove, tenisko igralište.

Slika 2. „Zaboky selo“

Izvor: Turistička zajednica KZZ

4.3.2. Restoran Zaboky

Restoran Zaboky je jedan od najpoznatijih domaćih restorana na području grada Zaboka i okolice. Na gastronomskom i tradicijskom meniju Krapinsko zagorske županije to je svakako ime koje već godinama ugošćuje posjetitelje svojom vrhunskom ponudom, ali i zbog kulturoloških i socijalnih aspekata koji se vežu uz ovaj restoran s tradicijom. Ugodan ambijent restorana kojim dominira rustikalni stil prostire se na dva kata, terasu i vinoteku. Uz visoku razinu profesionalne ali i prijateljske usluge u Zaboky-u možete uživati u pažljivo pripremljenom širokom izboru domaćih i tradicionalnih specijaliteta, a jelovnik (slika 3 i 4) se redovito obogaćuje ponudom svježih sezonskih namirnica i jela. (Restoran Zaboky, <http://zaboky.hr/>)

Obitelj Tkalčević ne pruža samo turističku uslugu već i proizvodnju: od višanja i jabuka s vlastitog imanja rade se štrudle, od grožđa vlastito vino, sami suše meso pa su sve salame, kobasice, slanina i šunke domaće kao i kukuruzni kruh, a sve ostalo poput sira i vrhnja ili povrća kupuje se od okolnih OPG-ova. Proizvode i rakiju: borovniček, viljamovku, medovaču, no to je samo za potrebe dobrodošlice gostiju. Obitelj Tkalčević ne bavi se u značajnoj mjeri poljoprivredom proizvodnjom za potrebe restorana „*Domaćih životinja nemamo, uzgajamo nešto voća i povrća ali ne kao prije dok su baka i djed bili živi, jednostavno ne stignemo, ali kupujemo proizvode od domaćih ljudi, pazimo na kvalitetu hrane, da je sve svježije. Kupujemo od raznih OPG-ova koji zajedno s nama sudjeluju na manifestacijama i tako potpomažemo jedni druge.*“

Zasladiti se možete domaćim slasticama i desertima koji se pripremaju na domaćinstvu poput popularne međimurske gibanice, kremšnita, mađarica, dizanih gibanica (sir, rogač i mak), klipići, bučnice, slatki i slani štrukli spremljeni na razne načine. Također tu su i tradicionalna Zagorska jela Gostovanjsko prase, Jutarnjica, Moja roža, Putica za vinske svece, Seljačka pita, Svadbena torta šahovnica, Torta od cijelih jabuka, Zagorska juha, Zagorska kotlovina, Zagorski puran s mlincima, Zagorski štrukli.

Na restoran Zaboky se nadovezuje popratni sadržaj agroturizma Zaboky selo udaljenog svega par kilometara od restorana.

Slika 3. Jelovnik Zaboky restorana

HLADNA PREDJELA

ZAGORSKI PINKLEC..... 30,00 kn
 Tanjur tradicijskih proizvoda: domaća šunka, špek, kobasice, okruglice od sira s bučnim uljem i vrhnjem

JUHE

ZAGORSKA JUHA U KRuhu..... 30,00 kn
 Gusta juha s vrganjima i suhim mesom, servirana u posudici od tijesta

TOPLA PREDJELA

JEČMOTO S JETRICAMA 30,00 kn
 Ječmena kaša s pilećim jetricama i šampinjoniima

KUHANI ŠTRUKLI S PREZLIMA..... 20,00 kn
 Kuhanu tijesto sa svježim kravljim sirom, s krušnim mrvicama i kiselim vrhnjem

GLAVNA JELA

PUNJENA PURETINA..... 80,00 kn
 Pureći odrezak punjen domaćim špekom, tikvicom i rajčicom, domaći pečeni valjušci od krumpirovog tijesta

DESERTI

ZAGORSKI ŠTRUKLI (SIR I JABUKA)..... 15,00 kn
 Vučeno tijesto punjeno svježim kravljim sirom ili jabukama

OREHNJAČA..... 12,00 kn
 Kolač od dizanog tijesta s orasima

Izvor: Zaboky Restoran, Meni (vlastita fotografija)

Slika 4. Cjelokupni jelovnik Zaboky restorana

Hladna predjela	Napitci	Jela po narudžbi
<ul style="list-style-type: none"> + Domaća šunka + Domaće sušene kobasice + Pršut + Svježi kravljji sir s vrhnjem + Razni tvrdi sirevi + Domaća salama 	<ul style="list-style-type: none"> + Kava espresso + Kava espresso s mlijekom + Kava espresso sa šlagom + Cappuccino + Kava bez kofeina + Cappuccino (vanilija, čokolada, klasik) + Macciato + Kakao + Vruća čokolada + Čaj s limunom + Čaj s medom 	<ul style="list-style-type: none"> + Teleći odrezak punjen šunkom i sirom u umaku od šampinjona + Teleća šnicla sa žara + Biftek + Biftek "Zaboky" + Ramstek + Ramstek u pikantnom umaku + Medaljoni "Madagaskar" + Svinjska pisanica u umaku od šampinjona + Plata "Zaboky" + Miješano meso + Čevapčići + Svinjski kotlet na žaru + Raznjići + Zagrebački odrezak + Bečki odrezak + Pureća šnicla sa sezamom + Pureća šnicla u umaku natur + Pureća šnicla sa žara
<p>Juhe</p> <ul style="list-style-type: none"> + Zagorska juha "Zaboky" s gljivama + Domaća juha s rezancima + Juha od šampinjona + Juha od povrća + Juha od rajčica + Juha od vrganja 	<p>Bezalkoholna pića</p> <ul style="list-style-type: none"> + Red Bull + Coca-cola + Fanta + Sprite + Negazirani sokovi + Tonic inka + Orangina + Cockta + Ledeni čaj 	
<p>Topla predjela</p> <ul style="list-style-type: none"> + Kuhani zagorski štrukli s prezlima ili vrhnjem + Pohani sir s umakom + Razni omleti + Špageti bolognese + Vrganji sa jajima 		

<p>Salate</p> <ul style="list-style-type: none"> + Grah salata s bučnim uljem + Zelena salata + Kupus salata + Salata od rajčice + Šopska salata + Cikla + Miješana salata <p>Slatka jela</p> <ul style="list-style-type: none"> + Palačinke s orasima + Palačinke s višnjama + Palačinke s čokoladom + Palačinke s marmeladom <p>Gableci</p> <ul style="list-style-type: none"> + Vinski gulaš + Šnicla sa žara + Srneći gulaš sa njokima + Bečki odrezak + Teleći paprikaš sa tijestom + Ražnjići sa žara + Fileki 	<p>Zagorski specijaliteti (uz prethodnu najavu)</p> <ul style="list-style-type: none"> + Pečena purica s mlincima + Pečena raca + Bunceci s kiselim kupusom + Pečenice + Štrukli pečeni + Štrukli zapečeni sa vrhnjem + Zapečene palačinke sa sirom <p>Prilozi</p> <ul style="list-style-type: none"> + Šampinjoni sa žara + Kroketi + Prženi krumpir + Kuhani krumpir + Povrće na maslacu + Riža + Miješani prilog + Kruh razni
---	---

Izvor: <http://www.zaboky.hr/ponuda/>

4.3.3. Manifestacije u Zagorju

Osim smještaja, „Zaboky selo“ u ponudi ima i izlete do obližnjih atrakcija, tradicionalna jela iz restorana Zaboky karakteristična za Zagorje ili degustaciju regionalnog vina iz tradicionalne godišnje berbe. U „Zaboky selu“ rado će organizirati proslave poslovnih i društvenih događanja, a osim smještaja i zabave, ovdje se možete prošetati netaknutom prirodom. U sklopu objekta gosti mogu igrati tenis, a okolica je popularna među ljubiteljima pješačenja. Ponuda u „Zaboky selu“ je raznovrsna i uključuje ponudu smještaja, ugostiteljsku ponudu, ponudu domaćih vina, organizaciju rođendana, razne konferencije, pričesti, vjenčanja, te izlete.

Prilikom ljetnih mjeseci portal agroturizma Zagorjaima veliku ponudu raznih manifestacija u svim predjelima Zagorja kojima privlači razne posjetitelje. Kako su turisti odsjedali u „Zaboky selu“, tako su željeli i posjetiti razne manifestacije. Turisti najčešće dolaze iz Dalmacije, Njemačke, Engleske, Poljske, Mađarske i ostalih zemalja. Manifestacije u Zagorju na koje dolazi najveći broj ljudi su „Tak se negda pri nami delale“, „Štruklijada“, „Jesen u Zagorju“, „Eko-etno-fletno festival“ i slično.

„Tak se negda pri nami delale“- „Gotali“ je manifestacija sklop trodnevnih događanja (20.07-22.07) uz prikaz starih običaja i zanata, sportskih natjecanja, kulturno-umjetničkih programa i zabave. Prezentacija je to bogate baštine ovog kraja i prenošenje tradicije na mladi naraštaj. U ovom događanju prikazani su razni stari zanati i običaji (piljarija, mlatitva, pečenje rakije, pranje na potoku, peglanje na žar, prešanje jabuka, pečenje zagorskih mlinaca/kruha, predenje na kolovratu, izrada vrhnja) što je turistima iz raznih dijelova Hrvatske, ali i stranih zemalja veoma zanimljivo. Također tu je i tradicijsko-edukacijskih radionica, starih tradicijskih igara

(skakanje u vrećama, bacanje kamena s ramena), te kutak za djecu (jahanje na poniju, stari ringišpili)

Štruklijada se održava u Kumrovcu u Muzeju „Staro selo“, te joj je osnovni cilj promocija i zaštita zagorskih štrukli, prepoznatljivog gastro brenda Zagorja. Manifestacija ima izložbeno-natjecateljski karakter u kojem se najbolji zagorski ugostitelji natječu za titulu „prvih štrukla Zagorja“. Turisti i posjetitelji prema postavljenim pitanjima uživaju u ovoj manifestaciji, jer vrlo rijetko da će se igdje probati pravi Zagorski štrukli.

Jesen u Zagorju, Eko-etno-fletno festival je manifestacija koja se održava od 31.08-2.09 u Muzeju „Staro selo“ Kumrovec, te je ovo jedan od ljepših događaja koji nudi agroturizam Zagorje. Organiziraju se prezentacije običaja i prikazi načina života u Kumrovcu i okolici početkom XX. stoljeća. Uz glazbena i plesna događanja u ambijentu starog zagorskog sela, održava se izložba i prodaja autohtonih prehrambenih i drugih proizvoda. U sklopu manifestacije, 1. rujna (subota), održava se prikaz Zagorske svadbe, u kojem se prikazuje tijek tradicijske svadbe kumrovečkog kraja (od prošnje mladenke, zaruka, vjenčanja, do skidanja venčeca tj. trenutka kada mladenka postaje mladom ženom). Cijeli tijek svadbene svečanosti odvija se po starim regulama kumrovečkog kraja s prijelaza iz 19. st. u 20. St.

Advent u Krapinsko-zagorskoj županiji nudi niz prekrasnih adventa za posjetiti. Kroz cijeli 12 mjeseci jedan od najvećih adventa u toj županiji kao i jedan od najposjećenijih je advent u Mariji Bistrici. Advent u Mariji Bistrici je obiteljski doživljaj prožet duhovnošću, tradicijom i kulturom, a ne izostaje ni zabave za sve generacije. Naravno, ništa bez odlične hrane i pića kojim se zagrijete u ovim hladnim danima. Također jedan od neobičnijih advenata se nudi i u dvorcima zagorske županije, tako se odvijaju adventski sajmovi u dvorcu Oršić, te prva zimska noć u Muzeju krapinskih neandertalaca ili Božićna priča u Muzeju Staro selo.

Posjetitelji su posjetili navedene manifestacije, te su za njih izrazili veliko oduševljenje i zanimanje. Ove manifestacije broje najveći odaziv posjetitelja, te zahvaljujući njima i drugima postojećim manifestacijama u Zagorju posjetitelji i dolaze u Zagorje, a ujedno i odsjedaju u „Zaboky selu“. Naravno, mnogo posjetitelja se je upravo zbog oduševljenja manifestacijama odlučilo ponovno vratiti u Zagorje i posjetiti neku drugu manifestaciju. te su se zapravo zbog nekih manifestacija i vratili ponovno u Zagorje i posjetili neku drugu od navedenih manifestacija.

4.4. Zadovoljstvo posjetitelja agroturizmom „Zaboky sela“

Kako bi se dobila informacija o „Zaboky selu“ iz perspektive posjetitelja provedeno je anketno istraživanje putem anketnog upitnika. Pitanja su kreirana od strane autorice. U anketi se nalazi 18 pitanja otvorenog i zatvorenog tipa u obliku tvrdnje za koju su ispitanici ocijenili koliko se s njome slažu. Rezultati anketnog upitnika bit će prikazani u postocima i prosječnim vrijednostima, a vizualno u grafikonima. Kroz anketni upitnik dobivene su informacije od strane posjetitelja o njihovom mišljenju o agroturizmu, zadovoljstvu objektom, prijedlozima za poboljšanje, kritikama i pohvalama.

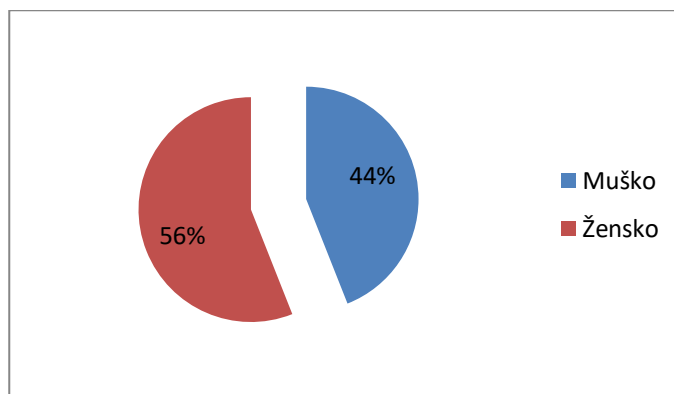
Pitanja u anketnom upitniku podijeljena su na nekoliko dijelova:

1. Demografska pitanja (pitanja o spolu, dobi ispitanika i sl.)
2. Zadovoljstvo boravka u „Zaboky selu“ (ponuda, ambijent, destinacija i sl.)
3. Želje ispitanika (što treba promijeniti, poboljšati, te s čim su posebno zadovoljni)

4.4.1. Demografska pitanja

1. Spol

U istraživanju je sudjelovalo 68 ispitanika od kojih je njih 56% (38 osobe) bilo ženskog spola, a tek 44% (30 osoba) muškog spola.

Grafikon 1. Spol ispitanika

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmeij)

2. Dobna skupina

Što se tiče dobnih skupina koje su sudjelovale u ovom istraživanju, najveći dio njih su osobe mlađe i srednje starosne dobi od 20, odnosno 49 godina. Naravno ti podaci variraju o vremenu posjećivanja, ali i o održavanju raznih manifestacija u određeno vrijeme.

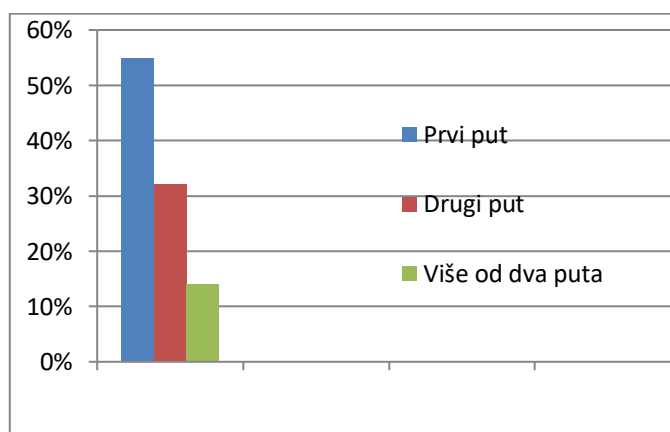
Tablica 1. Ispitanici prema dobnoj skupini

Dobna skupina	Broj ispitanika	Postotak
Ispod 20 godina	9	13,20 %
20-29 godina	13	19,12 %
30-39 godina	15	22,00 %
40-49 godina	16	23,54 %
50-59 godina	7	10,29 %
60-69 godina	4	5,88 %
70 i više godina	4	5,88 %

Izvor: Vlastita izrada (Valentina Vutmej)

3. Učestalost boravka u „Zaboky selu“

Prema podacima iz ankete o dolasku i učestalosti boravka u „Zaboky selu“ najviše odgovora je bilo da su ovdje prvi put. Nije zanemariv postotak gostiju koji se iznova vraća te tako potiču i druge posjetitelje na dolazak.

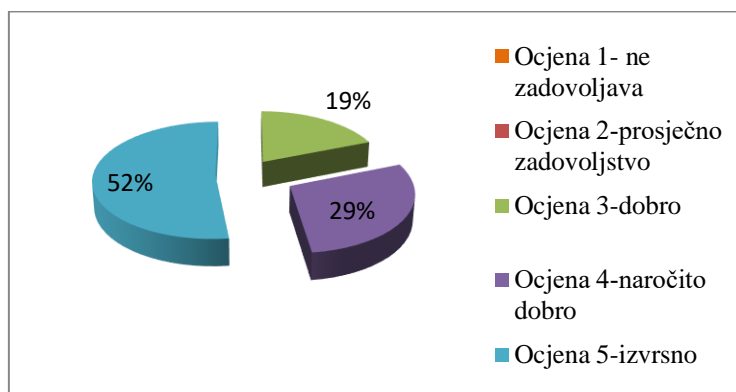
Grafikon 2. Učestalost boravka

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

4.4.2. Zadovoljstvo boravkom u „Zaboky selu“ i želje ispitanika

1. Za vrijeme boravka u „Zaboky selu“ osjećao/la sam se sigurno

Na pitanje o sigurnosti boravka u „Zaboky selu“ od 68 ispitanika njih 52% je odgovorilo da se osjećaju potpuno sigurno te dali ocjenu 5. Njih 29% je dalo ocjenu 4, te svega 19% je dalo ocjenu 3. Prosječna ocjena sigurnosti posjetitelja je vrlo dobra (4).

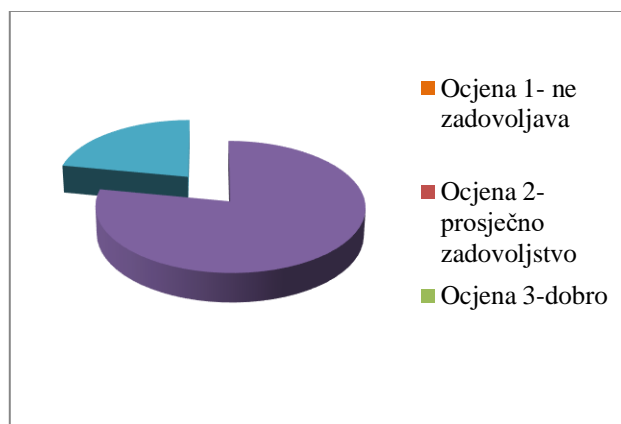

Grafikon 3. Osjećaj sigurnosti u „Zaboky selu“

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

2. Za vrijeme boravka pružena mi je usluga koja je obećana

Na web stranicama i brošurama agroturizma „Zaboky selo“ opširno je opisana ponuda za posjetitelje. Opisane su kućice do najsitnijeg detalja, ponude u restoranu također, ali i zabavni sadržaj. Ispitanici su obećanu uslugu ocijenili izvrsnom ocjenom (53 ispitanika) a manji broj ocjenom vrlo dobar (4). Ovo je naravno, od velikog značaja jer se može reći kako se vlasnici agroturizma drže onog što je napisano, odnosno pružaju obećanu uslugu.

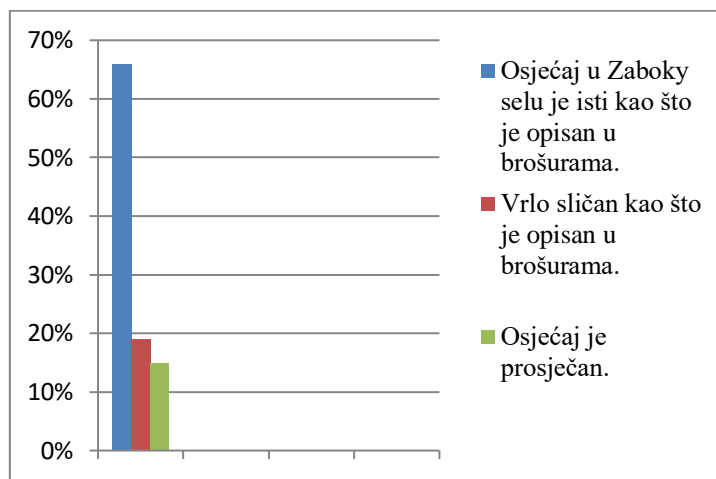

Grafikon 4. Pružena obećana usluga u „Zaboky selu“

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

3. Osjećaj u „Zaboky selu“ je upravo onakav kakav je opisan u brošurama i na internetskim stranicama.

Kao što se zna o ukusima se ne raspravlja, te tako i svaka osoba drugačije doživljava određeni osjećaj. Od ukupnog broja posjetitelja 66% se složilo sa tvrdnjom da je osjećaj u „Zaboky selu“ *upravo onakav kakav je opisan u brošurama i na internetskim stranicama*.

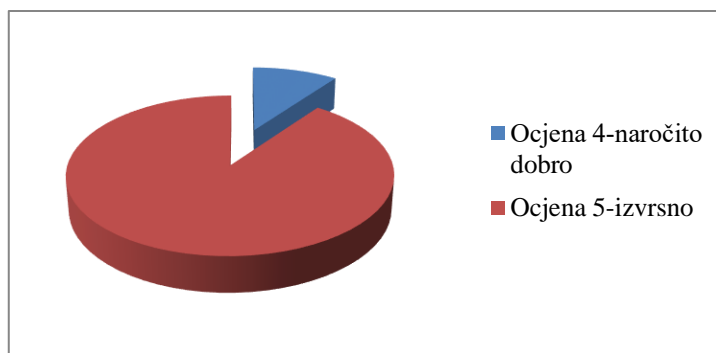

Grafikon 5. Osjećaj u „Zaboky selu“

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

4. Osoblje je u svakom trenutku bilo spremno pružiti potrebne informacije i pomoći riješiti bilo koji problem

Uobičajeno je da osoblje stoji na usluzi posjetiteljima, pa tako i u agroturističkim objektima. Posjetitelji su ocijenili rad osoblja „Zaboky sela“ izvrsnom ocjenom (61 ispitanik) što znači da smatraju osoblje stručnim, pažljivim i uslužnim.

Grafikon 6. Stručnost osoblja

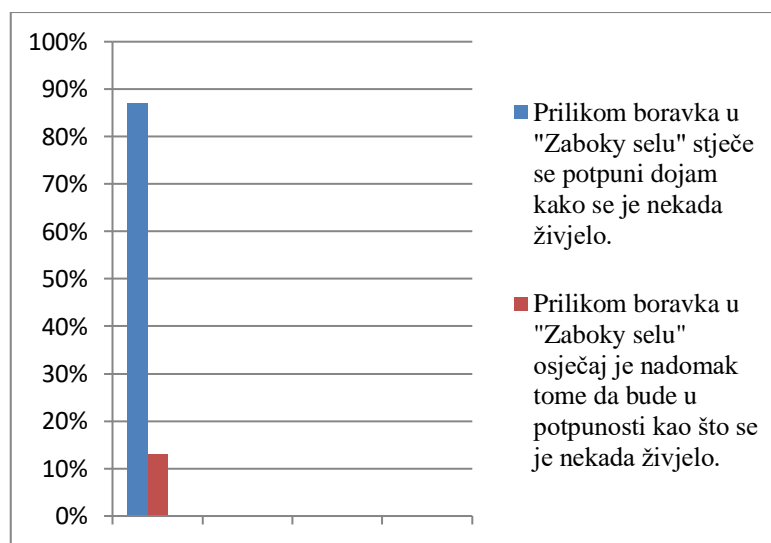
Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

5. Osoblje „Zaboky sela“ drži kućice vodi brigu o kućicama. Zadovoljan/na sam uređenjem, opremom i čistoćom kućica i okućnica „Zaboky sela“.

Neurednost i prljavština su prve stvari koje se primijete prilikom prve posjete nekom objektu ili mjestu. Osoblje „Zaboky sela“ nastoji kućice držati što urednijima. Također, održavanje okućnice što podrazumijeva održavanje cvjetnjaka, košnja trave, održavanje izgleda kamenjara i stazica je ocijenjeno vrlo visokom ocjenom što znači da osoblje „Zaboky sela“ u tome i uspijeva.

6. Prilikom boravka u „Zaboky selu“ stječe se dojam kako se je živjelo nekada.

Odlaskom na agroturizam želi se doživjeti mir, spokoj i odmor od užurbanog načina života, te osjetiti dojam kako se nekada živjelo boravkom i spavanjem u kućicama iz prošlosti, gledanjem zanata i poslova kojima su se bavili. Ukupno 59 ispitanika je odgovorilo da se u potpunosti stječe dojam nekadašnjeg života što iznosi visokih 87%, a samo 13% ili 9 ispitanika je reklo da se je vrlo blizu tom osjećaju.

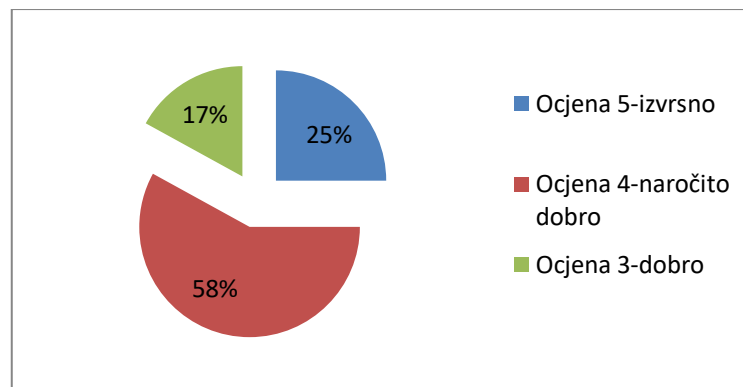

Grafikon 7. Osjećaj kao nekadašnjeg života u „Zaboky selu“

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmejj)

7. Mogućnost uživanja u „Zaboky selu“ s obitelji je zajamčena

Mnoge obitelji slobodne vikende želi provesti sa svojom djecom na otvorenom, u prirodi, a agroturizam to može ponuditi. Rezultati su vrlo zadovoljavajući, odnosno ukupna ocjena je 4. Naravno, kasnije su i navedeni nedostaci agroturističkog objekta poput manjka manifestacija za mlađe osobe i nedostatak parka za djecu u samom prostoru „Zaboky sela“. Iako je 25% ispitanika reklo da su izrazito zadovoljni programom u „Zaboky selu“ te da cjelokupna obitelj može uživati, 58% ispitanika ne misli tako te je ocjena vrlo dobar.

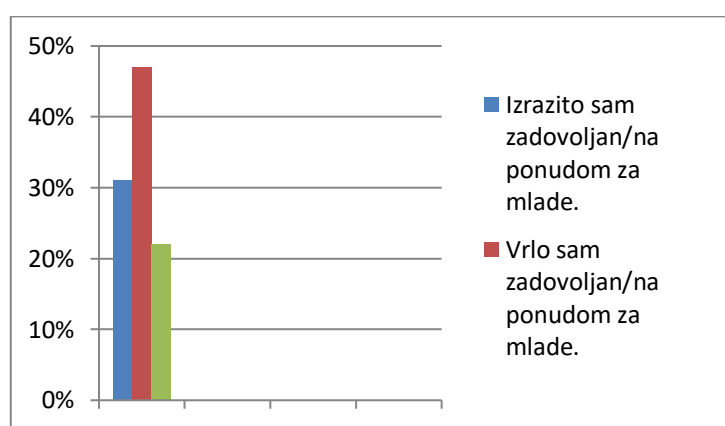

Grafikon 8. Uživanje u „Zaboky selu“ cjelokupne obitelji

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmež)

8. Manifestacije koje se nude u „Zaboky selu“ su izrazito kvalitetne i zabavne. Sadržaj manifestacija u „Zaboky selu“ zadovoljava i kriterije mladih posjetitelja koji žele uživati u noćnom životu i koncertima.

Kvaliteta zabave u „Zaboky selu“ općenito je ocijenjena vrlo visokom ocjenom. Što se tiče zadovoljstva sadržajem manifestacija mišljenja su bila podijeljena. Naravno, različita su mišljenja i različiti ukusi, ali stav ovisi i o vremenu dolaska i trenutne ponude. Ispitanici su odgovorili raznovrsno: 21 ispitanik je odgovorio da su izrazito zadovoljni izborom za mlade posjetioce, 32 ispitanika je izrazilo vrlo dobro zadovoljstvo, a 15 ispitanika je dalo prosječnu ocjenu.

Grafikon 9. Zadovoljstvo sadržajem za mlade

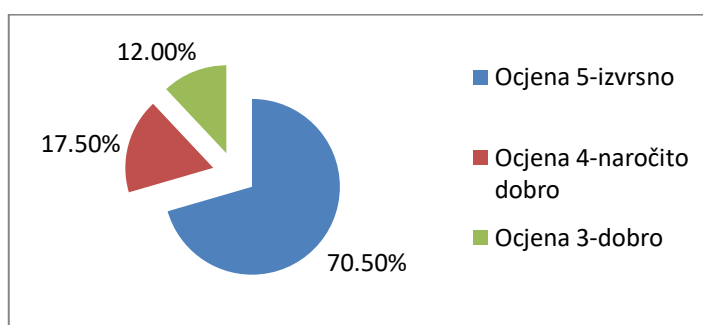
Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmež)

9. Turisti mogu uživati u svim sadržajima jer imaju kvalitetnog vodiča i prevoditelja

Turista u „Zaboky selu“ općenito su izražavali zadovoljstvo uslugom vođenja posjeta manifestacijama i prijevoda, te tumačenja i objašnjenja manifestacija koje su posjetili. Domaći turisti dali su izrazito veliku ocjenu (5) vođenju i obilasku raznih manifestacija. Iz toga se može zaključiti kako turisti cijene trud osoblja koje brine o zadovoljstvu gostiju na način da ih upoznaje s kulturnom baštinom Zagorja.

10. Određene manifestacije prikazuju kako su živjeli naši stari, te su vrlo poučne i zabavne.

Manifestacije se održavaju u selima blizu „Zaboky sela“, a posjetitelji su imali priliku vidjeti te manifestacije kako bi upotpunili sliku nekadašnjeg života u Zaboku. Sa tvrdnjom da se kroz manifestacije može doživjeti kako su živjeli „naši stari“ i čime su se bavili slaže se 48 ispitanika , odnosno 70% ispitanika.

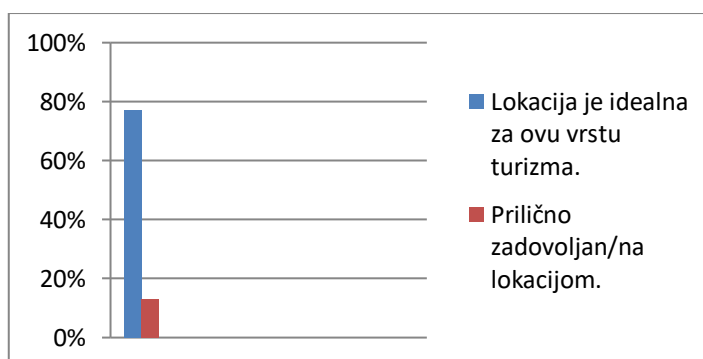

Grafikon 10. Poučnost manifestacija u „Zaboky selu“

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

11. Kako Vam se sviđa lokacija „Zaboky sela“?

Lokacija je jedna od bitnijih pretpostavki razvoja agroturizma jer je poželjno da je objekt odvojen od urbanog načina života kako bi se dobio osjećaj mira i spokoja. Lokacija se posjetiteljima jako sviđa što se može vidjeti po tome što 70% posjetitelja tvrdi da je „idealna za ovu vrstu turizma“. Također, zadovoljstvo posjetitelja lokacijom očituje se prilikom dolaska na samu lokaciju.

Grafikon 11. Zadovoljstvo lokacijom „Zaboky sela“

Izvor: vlastita izrada (Valentina Vutmej)

4.4.3. Prijedlozi i želje ispitanika

U otvorenom dijelu ankete ispitanici su mogli slobodno izraziti prijedloge i želje vezane uz neke moguće promjene u agroturizmu „Zaboky selo“.

12. **„Što bi trebalo promijeniti? Najčešći odgovor je da bi se trebalo proširiti ugostiteljstvo, te broj spavaćih soba (odnosno kućica).„**
13. **„Što bi još dodali sadržaju „Zaboky sela“? Dodati više sadržaja za mlade osobe kako bi i oni provodili vikende u prirodi. Također dodati igraonice i park za djecu kako bi imali gdje boraviti tijekom dana. „**
14. **„Što Vam se najviše sviđa u „Zaboky selu“? Osjećaj smirenosti i spokoja, osjećaj koji vraća u djetinjstvo i kako su živjeli naši stari. Prekrasne kuće u kojima se može boraviti i spavati koje su ukrašene po starinskom, ali neizmjereno čiste i održavane. Prekrasne okućnice, koje su uredne i održavane. Aktivnosti koje pružate u samom selu koje se mogu raditi tijekom boravka u selu. Manifestacije koje se održavaju s raznim tematikama, te s puno kvalitetnog sadržaja. “**
15. **„Što Vam se niti malo ne sviđa u „Zaboky selu“? Manjak sadržaja za mlade osobe. Nedostatak parka za djecu. “**

Kad se sažmu rezultati kratkog upitnika može se zaključiti da se većina ispitanika se osjećalo sigurnim i zadovoljnim sa pruženom i očekivanom turističkom uslugom. Uz to smatraju i kako agroturizam „Zaboky selo“ nudi baš onakav osjećaj kakav je i opisan u brošurama, te da se u potpunosti može vidjeti kako su živjeli „naši stari“. Također izrazito su zadovoljni, čak i oduševljeni ambijentom i urednošću starinskih kućica, te čistoćom okoliša u „Zaboky selu“. Naravno, to je velika pohvala za vlasnika objekta. Izvrsnom ocjenom je ocijenjeno osoblje u „Zaboky selu“ i Zaboky restoranu, kao i sama lokacija koja je od velikog značaja za razvoj agroturizma.

Kroz pitanja u kojem su ispitanici izrazili svoje mišljenje vidi se zadovoljstvo prilikom boravka u „Zaboky selu“, ali naravno primjećuju se tu i neki nedostaci. Najviše ispitanika smatra kako bi se trebalo proširiti ugostiteljstvo te broj spavaćih soba. U razgovoru s vlasnikom rečeno je kako je u planu proširenje cijelog agroturizma: *...„pa evo, širim se, iznad kućica trenutno radimo restoran, kapaciteta cca 60 ljudi, ništa veliko, oko 150 kvadrata, ali zasad samo to.“*. Također neki ispitanici smatraju kako nedostaje sadržaja za mlade, igraonice ili parkovi za djecu.

Prema dobivenim rezultatima može se zaključiti da su anketirani posjetitelji izrazili veliko zadovoljstvo objektom i uslugom. Iako je istraživanje provedeno na malom broju ispitanika, a anketni upitnik sastojao se od jednostavnih tvrdnji koje su ilustrirale tek neke aspekte zadovoljstva posjetitelja, vlasnici agroturizma dobili su neku povratnu informaciju od svojih posjetitelja. Važno je da dobiveni podaci posluže u daljnjem radu agroturizma „Zaboky selo“.

5. ZAKLJUČAK

Ruralni turizam još je uvijek nedovoljno razvijen kako u Hrvatskom zagorju, tako i u većini ruralnih područja Republike Hrvatske, ali počinje doživljavati svoj procvat. Hrvatsko zagorje regija je koja svojim prirodnim ljepotama, bogatom kulturnom i povijesnom baštinom predstavlja svijet za sebe. Sve to, kao i bogata tradicija ovoga kraja može poslužiti kao temelj za razvoj mnogobrojnih specifičnih oblika turizma, pa tako i ruralnog turizma. No, pomaci u razvoju i potražnji za ovim oblikom turizma su u porastu te sve veći broj ljudi koristi ruralni turizam u provođenju slobodnog vremena. Kroz analizu agroturizma „Zaboky sela“ u Krapinsko – zagorskoj županiji može se zaključiti kako agroturizam bilježi dobru posjećenost, no isto tako ima prostora za razvoj svojih usluga i kapaciteta. Kroz anketni upitnik dobiveni su i prijedlozi za unaprjeđenje sadržaja za mlade i djecu, te prijedlozi za širenje agroturizma. S obzirom na postojeće usluge koje „Zaboky selo“ nudi, može se reći da su odlično uklopljene u ambijent autentičnih zagorskih kućica, odlične zagorske kuhinje i prirodne gostoljubivosti Zagoraca.

„Zaboky selo“ je odličan primjer agroturističke ponude Zagorja, koji se razvija u gastronomskom, ugostiteljskom i smještajnom aspektu, čuva i njeguje autentičnost Zagorja i na taj način se uklapa u turističku ponudu Krapinsko-zagorske županije.

6. LITERATURA

1. Čurić K. (2010.): Agroturizam kao dodatne djelatnosti na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, Praktični menadžment
2. Demonja D. (2014) ; Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb, Hrvatska
3. Demonja, D., Ružić, P. (2010.): Ruralni turizam u Hrvatskoj s hrvatskim primjerima dobre prakse i europskih iskustava, Meridijani, Zagreb
4. Dragičević A., (1991.): Ekonomski leksikon, Zagreb
5. Filipović, M.:(2004.): Metodologija znanosti i znanstvenog rada, LP „Svjetlost“ d.d., Sarajevo
6. Kušen, E. (2005) Ruralni turizam. U: Čorak, S. et.al.: Hrvatski turizam: plavo, bijelo, zeleno: Zagreb: Institut za turizam.
7. Kušen E. (2002.): Turistička atrakcijska osnova, Znanstvena edicija instituta za turizam, Zagreb
8. Kušen, E. (2002.): Turizam i prostor; Klasifikacija turističkih atrakcija, Prostor: znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam
9. Krajnović A., Čičin-Šain D., Predovan M. (2011.) Strateško upravljanje razvojem ruralnog turizma – problemi i smjernice, Izvorni znanstveni članak, Odjel za ekonomiju, Sveučilište u Zadru, Zadar
10. Lukić A. (2002.): Turizam na seljačkim gospodarstvima u Hrvatskoj, Dela
11. Ružić P. (2009.): Ruralni turizam, Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč
12. Svržnjak K., Kantar S., Jerčinović S., Kamenjak D. (2014.): Ruralni turizam – uvod u destinacijski menadžment, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, Križevci
13. Svržnjak K. (2016.): Menadžment i poduzetništvo u poljoprivredi, interna skripta za studente VGUK
14. Vranić I. (2015.): Izazovi održivog ruralnog razvoja na primjeru Istarske županije, diplomski rad, Sveučilišni interdisciplinarni studij Kultura i turizam, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula
15. Vukonić, B., Čavlek N. (2001.): Rječnik turizma, Masmedia, Zagreb

Internet stranice:

1. Baćac, R., Priručnik za bavljenje seoskim turizmom, Ministarstvo turizma RH, Zagreb, 2011., (06.10.2018.)
2. Grgić, I., Zrakić, M. i Gudelj Velaga, A. (2015). Agroturizam u Republici Hrvatskoj i nekim državama Europske unije. Agronomski glasnik, 77 (1-2), 61-74.
3. HrTurizam.hr
4. Krapinsko-zagorska županija, (2016); Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine
5. Pisker B., (2018); Osnove sociologije, Veleučilište u Požegi, recenzirani nastavni materijalskripta
6. Regancin, V. (2017): Turizam i ruralni razvoj, završni rad.
7. Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije

Web izvori:

1. http://issuu.com/undp/hr/docs/prirucnik_seoski_turizam_za_web (06.10.2018.)
2. <https://hrcak.srce.hr/> (22.10.2018)
3. <http://hrturizam.hr/zagorje-medu-vodecim-destinacijama-kontinentalnog-turizma/> (18.10.2018.)
4. <http://www.kzz.hr/strategija-razvoja-2020> (18.10.2018.)
5. <https://www.vup.hr> (20.11.2018.)
6. <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unipu:1533> (10.10.2018.)
7. <https://www.visitzagorje.hr> (20.11. 2018.)
8. <http://www.zagorje.com> (18.10.2018.)
9. <https://www.zabok.hr> (18.10.2018.)

7. PRILOZI

Prilog 1. Anketni upitnik

	1= ne zadovoljava 2= zadovoljava 3=dobro 4=vrlo dobro 5= izvrsno	1	2	3	4	5	REZULTAT
	Primjer ispunjavanja anketnog upitnika.	☐	☐	☐	☒	☐	
1.	Za vrijeme boravka u „Zaboky selu“ osjećao/la sam se sigurno.	☐	☐	☐	☐	☐	
2.	Za vrijeme boravka pružena mi je usluga koja je obećana (kroz brošure, prospekte, ugovor...)	☐	☐	☐	☐	☐	
3.	Osoblje je u svakom trenutku bilo spremno pružiti potrebne informacije i pomoći riješiti bilo koji problem.	☐	☐	☐	☐	☐	
4.	Osoblje kućice drži vrlo urednima, te obilazi kućice i nadopunjuje potrebnim sredstvima.						
5.	Zadovoljan/na sam uređenjem, opremom i čistoćom kućica i okućnica“ Zaboky sela“.	☐	☐	☐	☐	☐	
6.	Prilikom boravka u „Zaboky selu“ stječe se dojam kako se je živjelo nekada.	☐	☐	☐	☐	☐	
7.	Osjećaj u “Zaboky selu“ je upravo onakav kakav je opisan u brošurama i na internetskim stranicama.	☐	☐	☐	☐	☐	
8.	Prilikom boravka u „Zaboky selu“ stječe se dojam kako se je živjelo nekada.						
9.	U „Zaboky selu“ se može uživati i sa obitelji.	☐	☐	☐	☐	☐	
10.	Manifestacije koje se nude u „Zaboky selu“ su izrazito kvalitetne i zabavne.	☐	☐	☐	☐	☐	
11.	Sadržaj manifestacija u „Zaboky selu“ zadovoljava i kriterije mlađih posjetitelja koji žele uživati u noćnom životu i koncertima.	☐	☐	☐	☐	☐	
12.	Turisti mogu također uživati u svim sadržajima jer imaju kvalitetnog prevoditelja i vodioca.	☐	☐	☐	☐	☐	
13.	Određene manifestacije prikazuju kakao su živjeli naši stari, te su vrlo poučne i zabavne.						
14.	Kako Vam se sviđa lokacija „Zaboky sela“.	☐	☐	☐	☐	☐	

	NADOPIŠITE.	
15.	Što bi po Vašem mišljenju trebali promijeniti u „Zaboky selu“?	
16.	Što bi još dodali sadržaju „Zaboky sela“?	
17.	Što Vam se najviše sviđa u „Zaboky selu“?	
18.	Što Vam se niti malo ne sviđa u „Zaboky selu“?	
	UKUPAN REZULTAT	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Demografska pitanja

Spol	
Žensko	☐
Muško	☐
Učestalost boravka u „Zaboky selu“	
Prvi put	☐
Drugi put	☐
Više od dva puta	☐
Moja starosna dob	
Ispod 20 godina	☐
20-29 godina	☐
30-39 godina	☐
40-49 godina	☐
50-59 godina	☐
60-69 godina	☐
Preko 70 godina	☐

Izvor: vlastita izrada anketnog upitnika (Valentina Vutmej)

Prilog 2. Transkript intervjuja s vlasnikom agroturizma „Zaboky selo“

1. Molim Vas da se ukratko predstavite, kada ste počeli poslovati? Što Vas je navelo da se bavite agroturizmom?

Pa ovako, smještajne kapacitete nudimo od 2013. godine, već 2015. osvojili smo drugo mjesto u Poreču na Danima hrvatskog turizma u Poreču, što nam je bio veliki poticaj za daljnje poslovanje. Moj otac već dugi niz godina bavi se ugostiteljstvom i ovim poslom smo samo proširili ponudu i poslovanje u cijelosti.

2. Što vas je potaknulo da se bavite ovom vrstom turizma? Odakle ideja?

Ideja je da uz ponudu koju dajemo u restoranu, proširimo i na obiteljski smještaj, jer nas je sve više gostiju u restoranu tražilo smještaj, koji nismo mogli ponudu u restoranu, stoga smo odlučili napraviti nešto posebnije i ugodnije, na samom brijegu. Htjeli smo prikazati kako se nekada živjelo u gradu Zaboku, naše običaje.

3. Koliko imate kućica, koliki je kapacitet ljudi koji možete primiti?

Imamo tri kuće, i vinski podrum. Kapacitet je osam apartmana za 2 osobe i dvije dvokrevetne sobe.

4. Odakle ideja za imena kućica?

Kuće se zovu po baki, djedu i nećakinji.

5. Koja je površina Vašeg gospodarstva?

Sad ste me ulovili, zaista ne znam koja je točno površina jer smo stalno dokupljivali i proširivali parcele., točan podatak ne mogu dati, ali mislim da nešto više od 4 hektara

6. Koliko imate zaposlenih?

Zasad samo ja, po potrebi uzmem čistačicu ili radnika za pripomoć.

7. Dali biste proširili svoje poslovanje ?

Pa evo, širim se, iznad kućica trenutno radimo restoran, kapaciteta cca 60 ljudi, ništa veliko, oko 150 kvadrata, ali zasad samo to.

8. Odakle Vam dolaze gosti?

Gosti dolaze od svukud, iz Dalmacije, pa sve do Njemačke, Engleske, Poljske, Mađarske..

9. Što sve nudite gostima?

Nudimo smještaj, ugostiteljsku ponudu, domaća vina, organiziramo rođendane, konferencije, pričesti, vjenčanja, izlete... ma sve po željama.

10. Imate li domaćih životinja? Uzgajate li nešto od domaćeg povrća ili voća?

Domaćih životinja nemamo, uzgajamo nešto voća i povrća ali ne kao prije dok su baka i djed bili živi, jednostavno ne stignemo, ali kupujemo proizvode od domaćih ljudi, pazimo

na kvalitetu hrane, da je sve svježe. Kupujemo od raznih OPG-ova koji zajedno s nama sudjeluju na manifestacijama i tako potpomažemo jedni druge.

11. Kakvi su Vam planovi za budućnost?

Najveći plan je dovršiti restoran koji je već u izgradnji te naravno privući sve više turista.

12. Jeste li povukli sredstva iz EU fondova?

Povukli smo nešto malo novaca iz EU fondova, ali ništa puno. Ne možemo proći na nijednom natječaju, čak imam agenta koji se bavi tim dijelom i piše nam projekte, ali konstantno ne zadovoljimo neke kriterije, uvijek se traži nešto više tako da većinu svega sami financiramo preko kredita ili dobiti.

SAŽETAK

U ovom radu analizira se ruralni turizam Krapinsko-zagorske županije s naglaskom na agroturizam „Zaboky selo“. Očuvana priroda, autentične Zagorske hiže, tradicionalna gastronomija i kultura karakteristične su oznake ruralnog turizma Županije i agroturizma „Zaboky selo“. Metodom intervjua i anketnog upitnika dobivena su saznanja o viđenju razvoja agroturizma iz pozicije vlasnika objekta, te zadovoljstva posjetitelja ukupnim dojmom „Zaboky sela“, koja će biti korisna u planiranju daljnjeg razvoja agroturizma.

Ključne riječi: Krapinsko-zagorska županija, agroturizam, „Zaboky selo“